

Universiteit
Leiden
The Netherlands

'Lost in translation' bij voorlichting belastingen

Cramwinckel, T.A.

Citation

Cramwinckel, T. A. (2016). 'Lost in translation' bij voorlichting belastingen. In *Het Financieele Dagblad* (Vol. 2016). Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/69049>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/69049>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

'Lost in translation' bij voorlichting belastingen

(Illustratie: Max Kisman voor het FD)

Mensen zijn meestal verbaasd als Tirza Cramwinckel (28) vertelt dat zij geen rechten kunnen ontlenen aan informatie die de Belastingdienst op zijn website heeft staan. De Leidse onderzoeker vindt zelf ook dat deze regel toe is aan herijking. Het risico dat in de voorlichting van de fiscus iets anders terechtkomt dan de wetgever heeft bedoeld, moet niet langer zonder meer op het bordje van de burger worden gelegd, stelt

zij.

Disclaimer ontbreekt

De Hoge Raad bepaalde bijna veertig jaar geleden dat de Belastingdienst zijn voorlichtende taak onbelemmerd moet kunnen uitvoeren. Dat zou in de knel komen als aan het voorlichtingsmateriaal rechten zouden kunnen worden ontleend, meende de hoogste rechter in belastingzaken. Alleen bij hoge uitzondering staat de Raad toe dat belastingplichtigen zich beroepen op de publieksvoorlichting van de fiscus.

De argeloze bezoeker van de website van de Belastingdienst is zich hiervan niet direct bewust. Een disclaimer ontbreekt. Ook belastingplichtigen die hulpprogramma's of folders raadplegen bij het doen van hun aangiftes, worden meestal niet gewaarschuwd dat zij zich in voorkomende gevallen bij de rechter niet kunnen beroepen op de aangeboden informatie.

Juridische status

Cramwinckel studeerde Nederlandse taal en cultuur, en fiscaal recht aan de Universiteit Leiden. Die opvallende combinatie keert terug in haar onderzoek naar de juridische status van voorlichting en communicatie van de Belastingdienst. 'Ik ben een beetje de vreemde eend in de bijt', zegt ze zelf over het samengaan van het juridische en taalkundige onderzoek dat over drie jaar tot een promotie moet leiden aan haar alma mater. Ze is tevens docent fiscaal recht aan de Universiteit Leiden en werkt bij advocatenkantoor Stibbe.

Cramwinckel onderzocht al eens hoe de Belastingdienst het ervan afbrengt bij de vertaling van fiscale wetteksten naar publieksvoorlichting. Ze deed dat aan de hand van de alleenstaande-ouderkorting en de integratieheffing, twee belastingregelingen die ondertussen zijn opgehouden te bestaan.

Spanningsveld

'De Belastingdienst hecht veel waarde aan de uitleg van belastingregels en is daar heel succesvol in', oordeelt de onderzoeker. 'Ik heb het zelf ook al eens geprobeerd, maar het is geen sinecure fiscale teksten die zelfs voor specialisten moeilijk te doorgronden zijn, te vertalen in begrijpelijke taal. Je krijgt meteen te maken met het spanningsveld tussen juridische juistheid en begrijpelijke taal.'

Robuuste wetgeving, zonder open normen bijvoorbeeld of leemtes die interpretatieverschillen oproepen, zou het vertaalwerk vergemakkelijken, zegt Cramwinckel. Maar in plaats daarvan maken regering en parlement het de Belastingdienst extra lastig met veelvuldige en elkaar snel opvolgende aanpassingen in de belastingwetgeving.

Disclaimers zouden op hun plaats zijn bij veel van de publieksuitingen van de fiscus

Verwachtingen

Door het taalkundig onderzoek voegt Cramwinckel naar eigen zeggen het perspectief van de burger toe aan de klassieke trias politica, de scheiding van de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht, waarbinnen belastingrecht en -praktijk gewoonlijk vorm krijgen. Dat leidt tot vragen als: welke

Belasting onder de loep

Belastingen worden niet alleen opgelegd en betaald, er wordt ook onderzoek naar gedaan, door juristen en economen. Dit is deel 3 van een vierdelige serie artikelen over fiscaal onderzoek in Nederland.

verwachtingen kunnen burgers redelijkerwijs ontlenen aan de publieksvoorlichting van de fiscus? Maar ook tot de aanbeveling dat disclaimers op hun plaats zijn bij veel van de publieksuitingen van de fiscus. Dan worden die verwachtingen tenminste gemanaged.

'Het perspectief van de burger is tot dusver onvoldoende belicht', zegt Cramwinckel. Dat ligt volgens haar niet aan onwil bij het ministerie van Financiën of de Belastingdienst. De dienst volgt haar onderzoek met interesse. Van het ministerie kreeg zij de Grote Financiën Prijs voor haar masterscriptie. Ook daarin kwam het perspectief van de burger aan bod, via de taalkundige invalshoek.

Zelfredzaamheid

Rest de vraag of de publieksvoorlichting een bindende juridische status moet krijgen. Cramwinckel is er nog niet uit. Voor haar staat vast dat de Belastingdienst nu meer belang heeft bij goed geïnformeerde burgers dan veertig jaar geleden. Het beroep dat de dienst doet op zelfredzaamheid vereist dit. In haar ogen rechtvaardigt dat in iedere geval een herbezinning op de verdeling van het risico tussen Belastingdienst en belastingbetaler als er iets fout gaat in de vertaalslag van wetten naar begrijpelijke communicatie.

Meer uit de serie Onder de loep

- 'Lost in translation' bij voorlichting belastingen
- Computer weet wat rechter beslist in belastingzaken
- Een radicale oplossing voor belastingontwijking

Door **Laurens Berentsen**

Laurens Berentsen is redacteur belastingen bij het FD. Eerder werkte hij als politiek correspondent in Den Haag en was hij verslaggever ondernemingen bij de krant.

[Lees alle artikelen van Laurens Berentsen](#)

Deel dit artikel 34

Meest gelezen

Luchtvaartindustrie in de rij voor Nederlands wifkastje

Opluchting over stresstest van korte duur

Goedkope windparken kunnen Staat tot € 2 mrd aan subsidie schelen

Delen via

Twitter

LinkedIn

Facebook

WhatsApp

E-mail